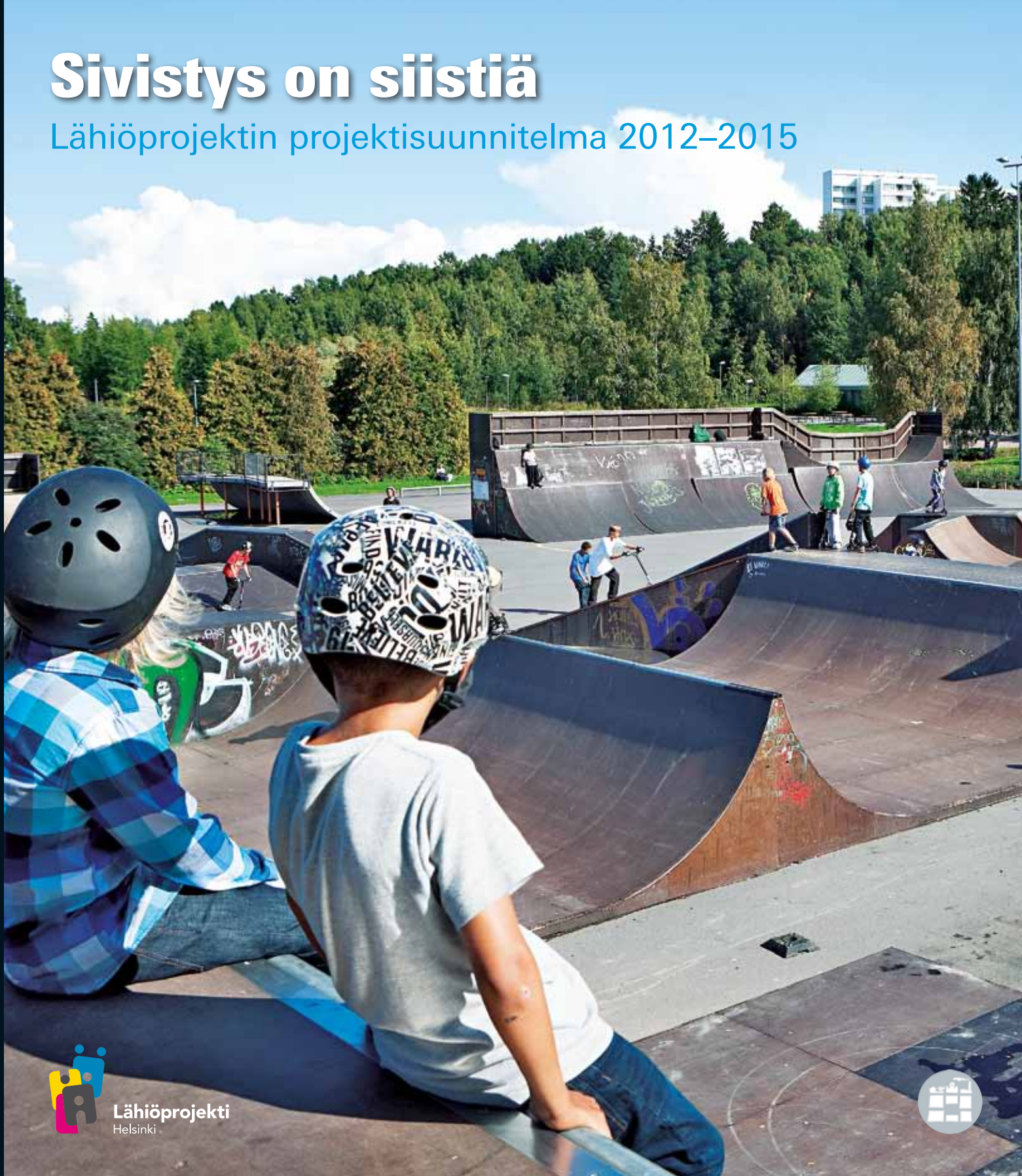

Sivistys on siistiä

Lähiöprojektin projektisuunnitelma 2012–2015

Sivistys on siistiä

Lähiöprojektin projektisuunnitelma 2012–2015

Kaupunginhallituksen päätös 324 § 2.4.2012

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä lähiöprojektin projektisuunnitelman 2012–2015. Lisäksi kaupunginhallitus päätti kehottaa hallintokuntia ottamaan vuosien 2012–2015 toiminnassaan huomioon lähiöprojektin tavoitteet ja kehittämisteemat sekä jatkamaan ja tehostamaan hallintokuntien välistä yhteistyötä.

© Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

Teksti: Tero Santaoja ja Pirjo Ruotsalainen

www.lahioprojekti.hel.fi

Taitto: Tovia Design Oy / Olli Turunen

Julkaisusarjan graafinen suunnittelu: Timo Kaasinen

Kansi: Pihlajamäen nuorisopuisto

Kannen kuva: Simo Karisalo

Paino: Edita Prima Oy 2012

ISSN 0787-9024

ISBN 978-952-272-260-7 (nid.)

ISBN 978-952-272-261-4 (PDF)

Sisältö

Esipuhe	6
Tiivistelmä	7
Lähiöprojekti 2012–2015: Sivistys on siistiä	8
Sammandrag	10
Abstract	12
Verkostoituvaa esikaupunkia ja viihtyisää ympäristöä	14
Toimenpiteet	15
Täydennysrakentamisen edistäminen	15
Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen	16
Korjausrakentamisen edistäminen	18
Liikkumisympäristön houkuttelevuus	19
Alueellisen elinkeinotoiminnan edellytysten parantaminen	20
Kokeminen, oppiminen ja hyvä kaupunkielämä	22
Toimenpiteet	23
Kulttuurikasvatuksen ja sivistyksen tukeminen	23
Tapahtumien tukeminen	24
Hallintokuntien väliset yhteistyömallit syrjäytymisen ehkäisyyn	25
Asukastoiminnan ja verkostoitumisen tukeminen	26
Viestintä	27
Seuranta	28
Lähiöprojektin organisaatio 2012–2015	29
Kuvailulehti	30

Esipuhe

Kaupunginhallitus perusti Lähiöprojektin vuoden 1996 alussa esikaupunkien yleisten kehityslinjojen määrittelemiseksi ja alueellisten kehittämistoimien organisoimiseksi. Lähiöprojekti on kumppanuutta ja asukasosallisuutta korostava kaupungin eri hallintokuntien yhteistyöprojekti, joka toimii koko esikaupunkivyöhykkeellä. Projekti tukee ja seuraa kaupungin yhteisten strategioiden, kuten demokratia työryhmän selvitysten etenemistä sekä raportoi toiminnastaan vuosittain kaupunginhallitukselle. Tämä ohjelma on Lähiöprojektin viidennen toimintakauden tavoitteista ja tehtävistä kertova projektisuunnitelma.

Toimintakauden 2012–2015 tavoitteina ovat verkostoituvan esikaupungin ja viihtyisän ympäristön kehittäminen sekä kokemisen, oppimisen ja hyvän kaupunkielämän edellytysten vahvistaminen. Tunnuslauseena on ”Sivistys on siistiä”. Sloganin mukaisesti kaudella keskitytään esikaupungin toiminnallisuuden vahvistamiseen sivistys-, kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa tukemalla. Sivistystä on myös arvostus omaa kaupunginosaa ja lähiympäristöä kohtaan. Tavoitteena on edistää hallintokuntien välisten yhteistyömallien rakentamista etenkin koulujen kanssa, jonne myös tapahtumat ja kulttuuri voivat jalkautua. On havaittu, että perheiden sitoutuminen alueelle ja alueen arvostus liittyvät käsitteisiin kaupunginosien koulujen imagosta.

Tulevalla kaudella vahvistetaan asukastoiminnan ja lähiverkoston rakentamista yhdessä hallintokuntien ja alueen toimijoiden kanssa. Tärkeää on tukea joustavia, hallintokuntien välisiä alueellisen toiminnan kokonaisuuksia, joissa luodaan lähtökohtia aktiiviselle, yhteisölliselle ja urbaanille kaupunginosatoiminnalle. Toiminnan kehittyminen edellyttää kumppanuuksia ja yhteistyötä sekä kaupungin että asukkaiden ja yksityisten toimijoiden kesken. Uudet toimintamallit ovat tärkeä osa kaupunginosan kehittämistä niin sosiaalisen arvonnousun kuin fyysisten ja toiminnallisten rakenteiden kehittämisen kannalta.

Toimintakaudella jatketaan myös esikaupunkialueiden fyysisen ympäristön parantamista. Kaupungin riittävän ja laadukkaan asunto- ja työpaikkarakentamisen varmistamiseksi on edistettävä kaupunginosien imagoa kohottavaa täydennys- ja lisärakentamista myös esikaupunkialueilla. Täydennysrakentamisen ja julkisen ympäristön parantamisessa keskitytään tärkeiden joukkoliikenteen laatuikäytävien ja solmukohtien läheisyyteen, erityisesti asemanseuduille ja ostoskeskuksiin.

Asumisen ja julkisen ympäristön kehittämisen lisäksi esikaupunkien monipuolisuutta tulee vahvistaa elinkeinotoimintaa tukemalla. Kaupungin elinkeinostrategian mukaisesti Lähiöprojektissa keskitytään elinkeinon edellytysten parantamiseen esikaupunkialueilla. Vahva elinkeinotoiminta tukee niin esikaupunkien imagon kuin alueellisen toiminnan monipuolisuuden vahvistamista. Tulevalla kaudella Itä-Helsingin elinkeinomarkkinointiin keskittyvä MetroHelsinki-hanke laajenee nykyisten Herttoniemen, Roihupellon, Itäkeskuksen, Puotilan ja Myllypuron lisäksi Kontulaan ja Mellunmäkeen. Hankkeesta saatuja kokemuksia käytetään hyväksi Malmin alueella, jossa käynnistetään elinkeinotoiminnan kehittämistyö yhteistyössä alueen yrittäjien ja toimijoiden kanssa.

Lähiöprojektin toimintakenttänä on koko esikaupunkivyöhyke, joten erillisiä lähiöprojekti-alueita ei tulevalla kaudella nimetä. Tavoitteiden ja toimenpiteiden kohdentamisessa kiinnitetään huomiota erityisesti väestöllisesti väheneviin alueisiin, joissa muun muassa palveluiden ja toimintojen monipuolisuus ovat heikentyneet sekä julkisen ympäristön ja rakennuskannan kunto edellyttävät parantamistoimenpiteitä. Tavoitteena on myös vahvistaa kaupunginosien verkostoitumista toisiinsa ja koko kaupunkiseutuun. Esikaupunkiemme monipuolisuuden ja urbaanisouden vahvistaminen sekä verkoston rakentaminen ovat yhteinen tavoite, jossa meillä kaikilla on oma tärkeä roolimme ja tehtävämme.

Rikhard Manninen
Lähiöprojektin puheenjohtaja

Tero Santaoja
projektipäällikkö

Tiivistelmä

Kaupunginhallitus päätti 12.12.2011 (§ 1128) jatkaa Lähiöprojektia 1.1.2012 alkaen. Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa Lähiöprojektia esittämään kaupunginhallitukselle 31.3.2012 mennessä vuoden 2015 loppuun ulottuvan projektisuunnitelman, jossa tarkennetaan Lähiöprojektin uuden toimintakauden teemat, tavoitteet ja toimintaperiaatteet.

Lähiöprojekti on valmistellut yhteistyössä kaupungin hallintokuntien kanssa kaupunginhallituksen päätöksen mukaisen projektisuunnitelman projektikaudelle 2012–2015.

Projektikauden tunnuksena on: "Sivistys on siistiä". Tunnuksen mukaisesti tavoitteena on alueellisen sivistys- ja kulttuuritoiminnan tukeminen. Hyvän kaupunkielämän rakentamista tuetaan kokemuksen ja oppimisen kautta yhdessä alueellisten kulttuuri- ja sivistystoimijoiden sekä kolmannen sektorin kanssa. Kasvavan vapaa-ajanvieton tarpeita ja mahdollisuuksia tuetaan osana lähiympäristöä, erityisesti koulujen kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Erityistä painoarvoa asetetaan syrjäytymisen ennalta ehkäisyyn ja arjen turvallisuuden vahvistamiseen.

Kokemisen, oppimisen ja hyvän kaupunkielämän edistämisen lisäksi tavoitteena ovat nykyisen kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen sekä esikaupunkien tunnettavuuden ja imagon vahvistaminen tuomalla julkisuuteen positiivisia ja todenmukaisia uutisia esikaupungeista. Viestinnässä keskitytään erilaisten tapahtumien tiedottamiseen, kohdeyleisöjen tavoittamiseen ja ajankohtaisten teemojen esiin nostamiseen. Teemojen valinnassa otetaan huomioon asukkaiden kyselyissä ilmaisemat mielenkiinnon kohteet ja kumppanihallintokuntien asian-

tuntijoilta kertyneet tiedot eri alueiden ihmisten tarpeista ja mielipiteistä. Näin parannetaan tiedonkulkua asukkaiden, kaupungin, yritysten, kansalaisjärjestöjen ja kaupunginosien välillä sekä lisätään vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksia osana esikaupunkien kehittämistä.

Projektin visiona on: "Helsingin esikaupungit ovat viihtyisiä ja urbaaneja kaupunginosia, joissa on monipuolinen asunto- ja työpaikkatarjonta, elinvoimainen kaupunkikulttuuri ja asukkaiden tarpeisiin vastaava palveluverkko". Ydintehtävänä on: "Helsingin esikaupunkialueen imagon vahvistaminen edistämällä asunto- ja toimitilarakentamista, korostamalla kaupunginosien vahvuuksia ja alueidentiteettiä sekä tukemalla saavutettavien palvelujen edellytyksiä osana viihtyisää kaupunkiympäristöä. Lähiöprojekti keskittyy kaupunkilaisten toimintamahdollisuuksien ja hyvän elämän edellytysten parantamiseen asuinalueellaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa". Projektin toimintatapana on: "suunnitella, käynnistää ja koordinoita Helsingin esikaupunkialueiden kehittämiseen liittyviä hankkeita ja yhteistyötapoja eri hallintokuntien sekä yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Keskeisessä roolissa on hallintokuntien välisten yhteistyömallien kehittäminen".

Projektiohjelmassa kuvataan tavoitteet ja toimenpiteet vision, ydintehtävän ja toiminnan toteuttamiseksi sekä käydään läpi keskeiset hankkeet vuoden 2012 osalta. Uusia hankkeita otetaan mukaan koko toimintakauden 2012–2015 ajan. Lähiöprojektin resursointi tapahtuu pääosin hallintokuntien talousarvioiden puitteissa, mutta esikaupunkien kehittämiseksi yhteistyötä tehdään myös kaupungin ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Lähiöprojekti 2012–2015

Sivistys on siistiä

Visio

Helsingin esikaupungit ovat viihtyisiä ja urbaaneja kaupunginosia, joissa on monipuolinen asunto- ja työpaikkatarjonta, elinvoimainen kaupunkikulttuuri ja asukkaiden tarpeisiin vastaava palveluverkko.

Ydintehtävä

Lähiöprojektin ydintehtävänä on Helsingin esikaupunkialueen imagon vahvistaminen edistämällä asunto- ja toimitilarakentamista, korostamalla kaupunginosien vahvuuksia ja alueidentiteettiä sekä tukemalla saavutettavien palvelujen edellytyksiä osana viihtyisää kaupunkiympäristöä.

Toiminta

Lähiöprojekti suunnittelee, käynnistää ja koordinoi Helsingin esikaupunkialueiden kehittämiseen liittyviä hankkeita ja yhteistyötapoja eri hallintokuntien sekä yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Keskeisessä roolissa on hallintokuntien välisten toimintamallien kehittäminen.

Kauden 2012–2015 tavoitteet

Verkostoituvaa esikaupunki ja viihtyisä ympäristö

Nykyistä kaupunkirakennetta tiivistetään ja monipuolistetaan kestävä kehityksen mukaisesti energiatehokkuuden vaatimukset huomioiden. Esikaupunkialueiden roolia tuetaan osana yhtenäistä, seudullisesti toimivaa kaupunkirakennetta. Täydennysrakentamista ohjataan olemassa olevan infrastruktuurin, palveluiden sekä hyvien kävely-, pyöräily- ja joukkoliikenneyhteyksien äärelle. Täydennys- ja korjausrakentamista tuetaan uusilla toiminta- ja rahoitusmalleilla kehittämällä.

Toimivan, viihtyisän ja kunnossa olevan arkiympäristön kehittämistä edistetään alueiden sisäisiä yhteyksiä ja kaupunginosien saavutettavuutta tukemalla, julkisten kaupunkitilojen laatua parantamalla sekä elinkeinoelämän alueellisia edellytyksiä vahvistamalla. Viihtyisä kaupunkiympäristö tarjoaa hyvän pohjan turvallisuudelle ja laadukkaalle kaupunkielämälle.

Kokeminen, oppiminen ja hyvä kaupunkielämä

Esikaupunkien toimintamahdollisuuksia ja imagoa vahvistetaan sivistys-, kulttuuri- ja elinkeinoelämän toimijoiden kanssa tehtävällä monipuolisella yhteistyöllä. Hyvän kaupunkielämän rakentamista tuetaan kokemisen ja oppimisen kautta yhdessä alueellisten kulttuuri- ja sivistystoimijoiden, asukkaiden ja kolmannen sektorin kanssa.

Kasvavan vapaa-ajanvieton tarpeita ja mahdollisuuksia tuetaan osana lähiympäristöä, erityisesti koulujen kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Erityistä painoarvoa asetetaan syrjäytymisen ehkäisyyn ja arjen turvallisuuden vahvistamiseen. Tavoitteena on mahdollistaa hallintokuntien välisten yhteistyöhankkeiden rakentuminen sekä laadukkaiden, alueen identiteettiä ja toimintaa vahvistavien tapahtumien edellytykset.

Viestintä

Viestinnän avulla tuetaan kattavasti Lähiöprojektin tavoitteita. Esikaupunkien tunnettavuutta ja imagoa vahvistetaan tuomalla julkisuuteen positiivisia ja todenmukaisia uutisia esikaupungeista. Erityisesti keskitytään tapahtumista tiedottamiseen, kohdeyleisöjen tavoittamiseen ja ajankohtaisten teemojen esiin nostamiseen. Teemojen valinnassa otetaan huomioon asukkaiden kyselyissä ilmaisemat mielipiteet ja kumppanihallintokuntien asiantuntijoilta kertyneet tiedot eri alueiden ihmisten tarpeista ja mielipiteistä. Näin parannetaan tiedonkulkua asukkaiden, kaupungin, yritysten, kansalaisjärjestöjen ja kaupunginosien välillä sekä lisätään vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksia.

Uudella kaudella keskitytään Lähiöprojektin tunnetuksi tekemiseen kaupungin sisällä ja rakennetaan uusia yhteistyötapoja hallintokuntien ja alueen toimijoiden välille. Viestinnällä vahvistetaan verkostoituvan esikaupungin rakentamista.

Visio

Helsingin esikaupungit ovat viihtyisiä ja urbaaneja kaupunginosia, joissa on monipuolinen asunto- ja työpaikkatarjonta, elinvoimainen kaupunkikulttuuri ja asukkaiden tarpeisiin vastaava palveluverkko.

Ydintehtävä

Lähiöprojektin ydintehtävänä on Helsingin esikaupunkialueen imagon vahvistaminen edistämällä asunto- ja toimitilarakentamista, korostamalla kaupunginosien vahvuuksia ja alueidentiteettiä sekä tukemalla saavutettavien palvelujen edellytyksiä osana viihtyisää kaupunkiympäristöä.

Toiminta

Lähiöprojekti suunnittelee, käynnistää ja koordinoi Helsingin esikaupunkialueiden kehittämiseen liittyviä hankkeita ja yhteistyötapoja eri hallintokuntien sekä yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Keskeisessä roolissa on hallintokuntien välisten toimintamallien kehittäminen.

Tavoitteet

**Verkostoituvaa esikaupunki
ja viihtyisä ympäristö**

**Kokeminen, oppiminen
ja hyvä kaupunkielämä**

Toimenpiteet

Täydennysrakentamisen edistäminen

Kulttuurikasvatuksen ja sivistyksen tukeminen

Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen

Korjausrakentamisen edistäminen

Hallintokuntien väliset yhteistyömallit syrjäytymisen ehkäisyyn

Viestintä

Alueellisen elinkeinotoiminnan edellytysten parantaminen

Tapahtumien tukeminen

Liikkumisympäristön houkuttelevuus

Asukastoiminnan ja verkostoitumisen tukeminen

Seuranta

Sammandrag

Stadsstyrelsen beslöt den 12 december 2011 (§ 1128) att förlänga Förortsprojektet med början den 1 januari 2012. Samtidigt beslöt stadsstyrelsen att uppmana Förortsprojektet att senast den 31 mars 2012 presentera en projektplan som sträcker sig till slutet av år 2015 och där teman, målsättningar och verksamhetsprinciper för Förortsprojektets nya verksamhetsperiod specificeras för stadsstyrelsen.

Förortsprojektet har i samarbete med stadens förvaltningar färdigställt en projektplan för projektperioden 2012–2015 i enlighet med stadsstyrelsens beslut.

Projektperiodens motto är: "Bildning är coolt". I enlighet med mottot är målsättningen att stödja regional bildnings- och kulturverksamhet. Uppbyggnaden av ett gott stadsliv stöds genom delaktighet och utbildning tillsammans med kultur- och utbildningsaktörer i regionen samt den tredje sektorn. De växande behoven av och möjligheterna till fritidsaktiviteter stöds som en del av närmiljön, särskilt genom samarbete med skolorna. Särskild vikt läggs på att förebygga utslagning och på att förstärka tryggheten i vardagen.

Utöver upplevelser, lärande och främjande av ett gott stadsliv är målet att förtäta den nuvarande stadsstrukturen och göra den mångsidigare, samt att öka kännedomen om och förstärka bilden för förorterna genom att lyfta fram positiva och sanningsenliga nyheter från förorterna. I kommunikationen fokuseras på information om olika slags evenemang, att nå målgrupperna och att lyfta fram aktuella ämnen. Vid val av ämnen tas hänsyn till de åsikter som invånarna fört fram i enkäter, samt uppgifter från samarbetsförvaltningarnas experter om

behov och åsikter hos människor inom olika områden. Detta förbättrar informationsutbytet mellan invånare, stad, företag, medborgarorganisationer och stadsdelar samt ökar möjligheterna till växelverkan och deltagande som en del i utvecklingen av förorterna.

Projektets vision är: "Helsingfors förorter är trivsamma och urbana stadsdelar med ett mångsidigt utbud av bostäder och arbetsplatser, en livskraftig stadskultur och mångsidig närservice på gångavstånd". Den centrala uppgiften är att: "Förbättra bilden av Helsingfors förortsområden genom att främja byggande av bostäder och lokaler, framhäva stadsdelarnas styrkor och lokalidentitet samt genom att stödja förutsättningarna för den service som kan uppnås genom stöd som en del av trivsam stadsmiljö. Förortsprojektet fokuserar på att förbättra stadsbornas aktivitetsmöjligheter och förutsättningar till ett gott stadsliv i sitt bostadsområde i samarbete med andra aktörer". Projektets arbetsmetod är: "att planera, starta och samordna projekt och samarbetsformer mellan olika förvaltningar samt aktörer inom den privata och tredje sektorn i anslutning till utveckling av Helsingfors förortsområden. Utvecklingen av samarbetsmodeller mellan olika förvaltningar spelar en central roll".

I projektplanen beskrivs målen och åtgärderna för att förverkliga visionen, utföra kärnuppgiften och driva verksamheten samt redovisa de centrala projekten för år 2012. Nya projekt tas med under hela verksamhetsperioden 2012–2015. Resurstilldelningen till Förortsprojektet sker huvudsakligen inom ramen för förvaltningarnas budgetar, men för att utveckla förorterna görs samarbete också med utomstående aktörer.

Vision

Helsingfors förorter är trivsamma och urbana stadsdelar med ett mångsidigt utbud av bostäder och arbetsplatser, en livskraftig stadskultur och ett serviceutbud som svarar mot invånarnas behov.

Kärnuppgiften

Förortsprojektets centrala uppgift är att förbättra bilden av Helsingfors förorter genom att främja byggande av bostäder och lokaler, framhäva stadsdelarnas styrkor och lokalidentitet samt genom att stödja förutsättningarna för åtkomlig service som en del av en trivsam stadsmiljö. Förortsprojektet fokuserar på att förbättra stadsbornas förutsättningar till ett gott liv och aktivitetsmöjligheter i samarbete med andra aktörer.

Verksamhet

Förortsprojektet planerar, startar och samordnar projekt och samarbetsformer mellan olika förvaltningar samt aktörer inom den privata och tredje sektorn i anslutning till utveckling av Helsingfors förorter. En central roll spelar utvecklingen av verksamhetsmodeller som överskrider förvaltningsgränserna.

Målsättningar

Nätverkande förorter
och en trivsam vardagsmiljö

Upplevelser, lärande
och ett gott stadsliv.

Åtgärder

Främja kompletteringsbyggande

Rusta upp offentliga
stadsmiljöer

Främja
reparationsbyggande

Förbättra förutsättningarna
för lokal näringsverksamhet

Lockande miljö att röra sig i

Stödja kulturförstran
och bildning

Samarbetsmodeller mellan
förvaltningsenheterna för
att förebygga utslagning

Stödja evenemang

Stödja invånarverksamhet
och nätverkande

Kommunikation

Uppföljning

Abstract

On 12 December 2011, the Helsinki City Board decided (§ 1128) to continue the Neighbourhood Project from 1 January 2012 onwards. The City Board also decided to advise the Neighbourhood Project to submit a project plan to the Board by 31 March 2012. The plan shall extend until the end of 2015 and specify the themes, objectives and policies of the new Neighbourhood Project period.

Based on the Helsinki City Board's decision, the Neighbourhood Project and the City of Helsinki's administrative branches have jointly prepared a project plan for the period 2012–2015.

The theme of the project period is "Cool Culture and Education". As the theme suggests, the aim is to support regional educational and cultural activities. The construction of good urban life is supported through experiences and learning in cooperation with regional cultural and educational players and the third sector. The needs and opportunities of growing recreational activities are supported as part of the immediate surroundings, particularly through cooperation with schools. Special emphasis is placed on preventing social exclusion and improving everyday safety.

In addition to promoting experiences, learning and good urban life, the aim is to densify and diversify the present urban structure, strengthen the image of neighbourhoods and improve people's awareness by publishing positive, truthful news on the matter. Communications will focus on disseminating information on events, reaching target audiences and taking up themes of topical interest. The themes will be selected based on the opinions expressed by residents in surveys and the information obtained from the experts of the partnering administrative branches on the needs and

opinions of people living in different areas. This will improve the flow of information between residents, the City of Helsinki, companies, non-governmental organisations and districts. Furthermore, it will provide better opportunities for interaction and involvement in neighbourhood development.

Project vision: "The neighbourhoods of Helsinki are cosy, urban areas with diverse housing and employment opportunities, vibrant urban culture and extensive local services within walking distance." Core mission: "Strengthening the image of suburban areas by promoting the construction of housing and office facilities, underlining the strengths and regional identity of districts and enhancing the preconditions of attainable services as part of an inviting urban environment. In collaboration with other players, the Neighbourhood Project focuses on improving the opportunities of residents and their preconditions for leading a good life in their residential area." Project policy: "Planning, launching and coordinating projects and cooperative policies related to developing the suburban areas of Helsinki in collaboration with different administrative branches as well as private and third-sector players. Developing cooperation patterns between the various administrative branches will play a key role."

The project programme sets out the objectives and measures for implementing the vision, core mission and policy and describes the most important projects for 2012. New projects will be accepted throughout the 2012–2015 project period. Resourcing for the Neighbourhood Project mainly takes place within the limits of the budget estimates of the administrative branches, and cooperation on developing neighbourhoods is also pursued with players outside the City of Helsinki.

Neighbourhood Project 2012–2015

Cool culture and education

Neighbourhood Project
Helsinki

Vision

The neighbourhoods of Helsinki are inviting, urban areas with diverse housing and employment opportunities, vibrant urban culture and a service network that addresses the needs of city residents.

Core Mission

The core mission of the Neighbourhood Project is to strengthen the image of Helsinki's suburban areas by promoting the construction of housing and office facilities, underlining the strengths and regional identity of districts and enhancing preconditions for attainable services as part of an inviting urban environment. In collaboration with other players, the Neighbourhood Project focuses on improving the opportunities of city residents and their preconditions for leading a good life.

Operation

The Neighbourhood Project plans, launches and coordinates projects and cooperative policies related to developing the suburban areas of Helsinki in collaboration with different administrative branches and private and third sector players. Developing operating models between administrative branches plays a key role in the operation.

Objectives

A network neighbourhood and an inviting everyday environment

Experiences, learning and good urban life

Measures

Promoting complementary construction

Refurbishing public urban spaces

Promoting renovation construction

Improving preconditions for regional commercial activities

Fostering an inviting mobility environment

Supporting cultural upbringing and education

Introducing cooperative models between administrative branches in order to prevent social exclusion

Supporting events

Supporting resident activities and networking

Communications

Follow-up

Verkostoitunut esikaupunki ja viihtyisä ympäristö

📌 Täydennysrakentamisen edistäminen on kauden tärkeitä painopisteitä, hyvänä esimerkkinä Siltämäen täydennysrakentamistarkastelut.

Kuva: Arkkitehtuuritoimisto Sopanen-Svärd Oy

Verkostoitunut esikaupunkirakenne luo perustan viihtyisälle ja toimivalle ympäristölle. Houkutteleva ja viihtyisä liikkumisympäristö yhdistettynä monipuolisiin lähipalveluihin ja hyvään julkisen liikenteen tarjontaan ovat urbanin ja aktiivisen kaupunginosan tärkeitä menestystekijöitä. Toimivan kaupunginosan edellytyksiä ovat myös riittävä asukaspoija, joka takaa alueelle riittävät palvelut. Esikaupungeja kehitettäessä on tärkeää kiinnittää huomiota erityisesti väestöllisesti väheneviin alueisiin, joissa on nähtävissä niin asuntokannan ja ikärakenteen yksipuolistuminen kuin toimintojen vähäisyys.

ARKKITEHTUURITOIMISTO SOPANEN - SVÄRD OY
MYLLYKALLIONTIE 2 00200 HELSINKI 0400-508 524

SILTAMÄKI-SUUTARILA
SILTALANPUISTO

TÄYDENNYSRAKENTAMISEN PERIAATTEET

10.03.2011

Toimenpiteet

Täydennysrakentamisen edistäminen

Täydennysrakentaminen on monesta syystä tärkeää myös esikaupunkien toiminnallisuuden ja ympäristön elävöittämisen kannalta. Laadukas, alueen lähtökohdat huomioon ottava täydennys- ja lisärakentaminen tukevat esikaupunkien imagon vahvistamista ja asumisvaihtojen monipuolistamista. Tulevan kauden painopisteinä ovat etenkin kaupunginosien keskuskeskukset ja asemanseudut, jotka ovat joukkoliikenteen ja liikkumisen solmu-kohtia. Asemanseudut ja ostarit ovat alueen imagoa rakentavia käyntikortteja, joiden lähiympäristön laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Joukkoliikenteen runkoverkkoa tukeva täydennysrakentaminen on tärkeää edistettäessä kestävä kehityksen mukais- ta kaupunkirakennetta.

Täydennysrakentamisen mahdollisuuksia luodaan kaavoituksen keinoin muun muassa tehostamalla vanhojen alueiden rakentamisoikeuksia sekä mahdollistamalla tonttien tai rakennusten käyttötarkoituksen muutoksia ja edistämällä ullakkorakentamista. Tärkeää on vahvistaa alueen tarpeista lähtevien täydennys- ja lisärakentamisen toimintamallien kehittymistä. Tulevalla kaudella laaditaan tonttien lisärakentamista, pysäköintiä ja taloudellisia haasteita käsittelevä selvitys yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston ja talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa.

Täydennysrakentaminen on kaupungin keskeisiä tavoitteita. Siitä syystä täydennysrakentamista edistetään eri työryhmien kautta, joissa kussakin on omat lähestymiskulmansa. Lähiöprojekti tekee aktiivista yhteistyötä talous- ja suunnittelukeskuksen täydennysrakentamisprojektin kanssa sekä osallistuu aluetason kehittämiseen erityisesti asemakaavoitushankkeiden kautta. Kaupunginosien keskuksiin toteutettavia asemakaavoitushankkeita seurataan muun muassa Mellunmäen, Pihlajamäen, Siltamäen, Jakomäen ja Tapulikaupungin alueilla.

Lähiöprojektin oma täydennysrakentamis-työryhmä jatkaa tulevalla kaudella kokoontumisiaan keskittyen erityisesti täydennysrakentamisen toimintamallien ja haasteiden selvittämiseen. Helsingin uuden yleiskaavan laatimista seurataan ja siihen osallistutaan tarvittaessa.

Tulevalla kaudella selvitetään myös esikaupunkien tulevaisuuden elämäntapoja, hyvänä esimerkkinä World Design Capital Helsinki vuoden tutkimusyhteistyö Aalto-yliopiston muotoilijoiden kanssa Mellunkylän alueella.

➔ Myllypuron määrätietoinen kehittäminen on muuttanut ostoskeskusalueen kaupunkikuvaa ja palvelutarjontaa merkittävästi.

Kuva: Simo Karisalo

➔ Täydennysrakentamista Kontulasta.

Kuva: Simo Karisalo

- ⬆️ Lähiörahaston tuella vuonna 2008 toteutettu Pihlajamäen nuorisopuisto
- ⬆️ Uusi Alppikylän alue rakentuu koillisen esikaupunkivyöhykkeen lomaan.

Kuvat: Simo Karisalo

Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen

Julkinen kaupunkitila on tärkeä osa hyvää esikaupunkiympäristöä. Julkisen ympäristön hyvä kunto ja tarkoituksenmukaisuus vahvistavaa muun muassa alueen turvallisuuden tunnetta sekä lisää arkiliikkumisen houkuttelevuutta. Laadukkaat yhteydet yhdistettyinä tärkeisiin palveluihin ja joukkoliikenneyhteyksiin luovat rakenteen arjen liikkumiselle.

Lähiöprojekti luo tulevalle kaudella edellytyksiä ympäristön parantamiselle niin yksittäisten kohteiden kuin laajempien julkisten kaupunkitilakokonaisuuksien kunnostamiselle. Projekti pyrkii kiinnittämään huomiota siihen, että hallintokunnat resursoisivat toimintaansa kantakaupungin lisäksi myös esikaupunkien ympäristön ylläpitoon ja kehittämiseen.

Tulevalle kaudella keskitytään erityisesti asemien ja keskeisten sisääntuloalueiden, kuten raittien ja alikulkujen läheisyyteen sekä kaupunginosapuistokokonaisuuksien kehittämiseen. Esikaupunkialueiden puistokokonaisuuksien monipuolistaminen muun muassa esteettömyyden ja sukupolvien kohtaamisen näkökulmasta on tärkeä osa alueen toimintamahdollisuuksia edistettäessä. Esimerkiksi Tapulikaupungin Maatullinpuiston alueella kehitetään kaupunginosapuistokokonaisuutta, jonka yhte-

ydessä laaditaan laaja, eri virastojen ja asukkaiden näkemyksiä palveleva toiminnallinen suunnitelma. Lähtökohtana on hallintokuntien välisten toimintamallien vahvistaminen kaupunkitilakokonaisuutta kehitettäessä. Keskeisten lähiliikuntapaikkojen ja puistojen monipuolistamista edistetään muun muassa Myllypuron, Vuosaaren, Siltamäen, Oulunkylän ja Konalan alueilla.

Tulevalla kaudella käynnistetään Lähiöprojektin organisoima Malmin kehittämistyö keskittyen erityisesti julkisen kaupunkitilan parantamiseen ja elinkeinojen toimintaedellytysten parantamiseen osana julkista kaupunkiympäristöä. Tavoitteena on suunnata huomiota tärkeään Helsingin aluekeskukseen, joka on keskeinen liikenteellinen solmukohta Koillis-Helsingissä ja koko esikaupunkivyöhykkeellä. Tärkeänä julkisen tilan kehittämiskohteena on etenkin alueen läpi kulkevan pääväylän Pekanraitin kunnostaminen. Jakomäen alueella taas kehitetään keskeistä pääraittia osana Alppikylän ja Jakomäen kaupunginosien muodostamaa kaupunkirakenteellista kokonaisuutta. Tavoitteena on parantaa julkista kaupunkiympäristöä muun muassa ympäristötaiteen keinoin.

Leikki- ja liikkumisympäristön tulee olla houkutteleva kaiken ikäisille.

Kuva: Simo Karisalo

Kaupunginosapuistojen kehittäminen on kauden tärkeitä painopisteitä muun muassa Tapulikaupungissa.

Kuva: Mari Jyrkiäinen, FCG

Korjausrakentamisen edistäminen

Pääosin 1960-, 1970- ja 1980-lukujen aikana rakentuneilla esikaupunkialueilla olemassa olevan rakennuskannan korjaustarpeet ovat nousseet haasteeksi. Yhä useammat asuin-kiinteistöt ovat tulleet peruskorjauskäänneeseen ja pahimmillaan sekä putki- että julkisivuremontit ajoittuvat samaan aikaan. Enenevässä määrin myös uudet energiansäästö- ja lämmitysratkaisut asettavat reunaehdot taloudellisten kokonaisuutensa ratkaisemiseen. Useilla alueilla on omat alueelliset erityispiirteensä, jotka tuovat lähtökohtia korjausrakentamiselle. Ammattitaitoisesti laaditut korjaustapaohjeet sekä tehokas korjaus-, rakennuslupa- ja energiasaneerausneuvonta tukevat tämän kokonaisuuden hallitsemista. Korjausrakentamiseen liittyvät rahoituskeinot ja aktiivinen keskustelu kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden kanssa tulevat olemaan tulevan kauden tärkeitä painopisteitä. Tulevalla kaudella tehdään yhteistyötä myös kaupungin hissiprojektin kanssa.

Lähiöprojekti tukee korjausrakentamista teettämällä korjaustapaohjeita kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävillä alueilla. Laadintaa jatketaan tulevalla kaudella muun muassa Konalan länsiosassa. Tämän lisäksi lähiöarkkitehdit jatkavat korjausneuvonnan antamista taloyhtiöille sekä osallistuvat julkisen ympäristön kehittämiseen muun muassa keskeisillä asemanseuduilla ja pääraiteilla. Vuonna 2012 laaditaan myös suosittu kerrostaloasumisen oppaan käännoistyö eri kielille.

➤ Lähiöprojekti tukee korjausrakentamista teettämällä korjaustapaohjeita kaupunkikuvallisesti tärkeille esikaupunkialueille. Pohjois-Haagan As Oy Jussinkulma.

Kuva: Päivi Hellman

➤ Asemanseudut ja ostarit ovat alueiden käyntikortteja. Esimerkkinä Oulunkylän asema, joka on tärkeä joukkoliikenteen solmukohta.

Kuva: Simo Karisalo

Liikkumisympäristön houkuttelevuus

Hyvään arjen ympäristöön kuuluvat toimivat, turvalliset ja laadukkaat reitit, jotka houkuttelevat niiden aktiiviseen käyttöön. Erityisesti kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä tulee vahvistaa. Hyvät yhteydet ja liikkumisen helppous tukevat myös palveluiden käyttöä.

Liikkumisen edellytyksiä tuetaan kehittämällä kaupunginosapuistoja, laa- timalla kotikaupunkipolkuja sekä parantamalla liikuntapalveluita. Liikkumisen opastusta kehitetään muun muassa Vuosaaren alueella. Esikaupunkien ympäristön kiinnostavuutta ja kotiseututun- temusta parantavien kotikaupunkipolku- jen laadintaa jatketaan Jakomäessä osa- na Alppikylän kehittämistä.

Tulevalla kaudella keskitytään myös lähiliikuntaolosuhteiden parantamiseen ja kehittämiseen yhteistyössä liikuntavi- raston, rakennusviraston, kiinteistöviras- ton ja opetusviraston kanssa. Terveelli- nen kaupunginosa-projektin myötä ke- hitetyn lähiliikuntapaikkojen arviointityö- kalun avulla voidaan löytää ne kehitettä- vät kohteet, joihin voidaan yhteistyös- sä kohdentaa resursseja yli hallintokun- tarajojen. Tavoitteena on, että koulujen ja päiväkotien pihat rakennetaan kaikki- en käytettävissä oleviksi lähiliikuntapai- koiksi, jotka toimivat päivisin koululais- ten ja päiväkotilasten tarpeisiin sekä ovat iltaisin kaikkien asukkaiden, kuten ikäih- misten käytössä.

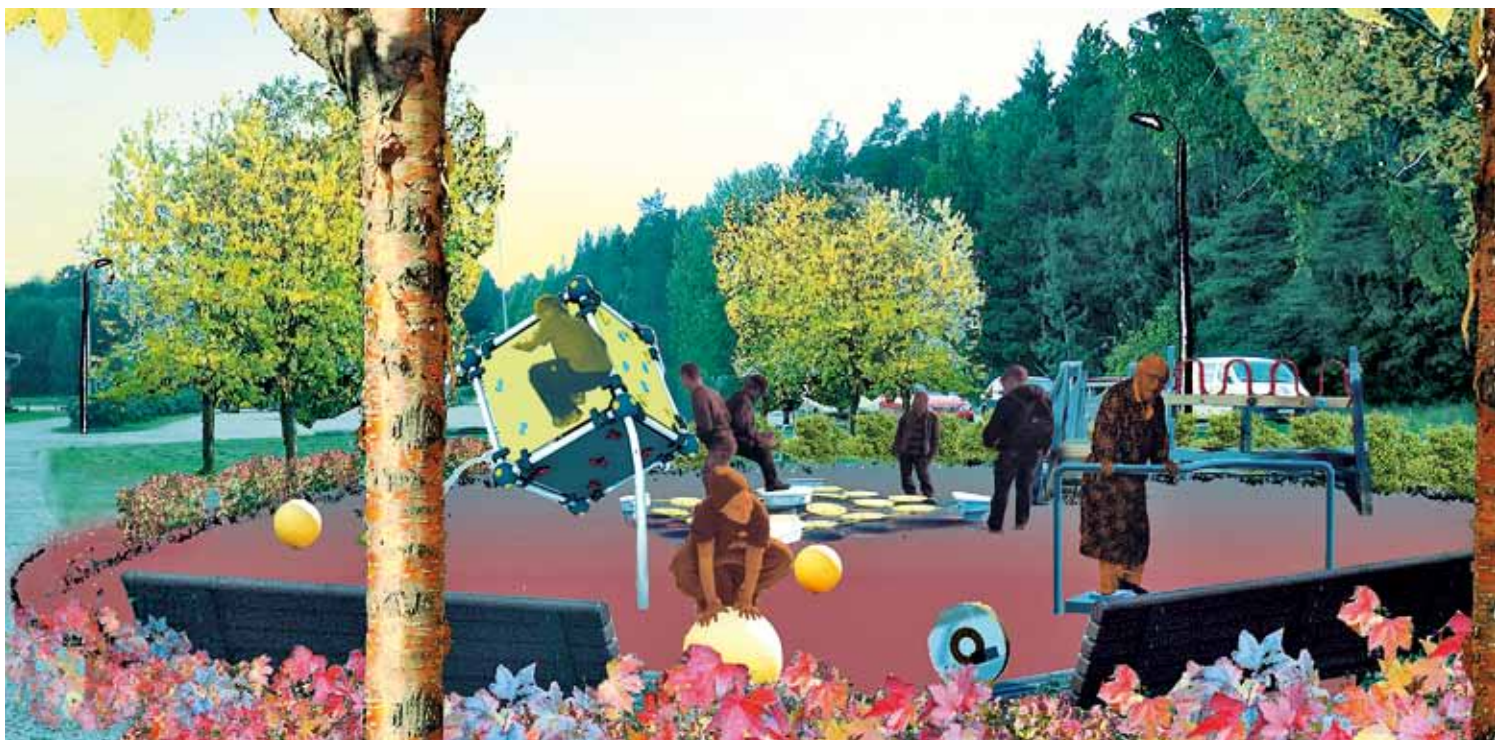

➔ Kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja houkuttelevuutta tulee vahvistaa myös esikaupunkialueilla.

Kuva: Simo Karisalo

➔ Lähiliikuntaolosuhteita parantamalla luodaan hyvät lähtökohdat eri-ikäisille käyttäjille

Kuva: Mari Jyrkiäinen, FCG

↑ Elinkeinot ovat tärkeä osa esikaupunkien elinvoimaisuutta. Hyvänä esimerkkinä Herttoniemen yritysalueen Designkadun kehittämistyö.

Kuva: Simo Karisalo

↓ Asemanseutujen tulee olla lähipalveluiden monipuolisia keskittymiä, kuten Myllypuron ostarilla.

Kuva: Simo Karisalo

Alueellisen elinkeinotoiminnan edellytysten parantaminen

Elinkeinojen monipuolisuus ja paikallisuus ovat tärkeä osa esikaupunkien elinvoimaisuutta ja imagoa. Palveluita ja työpaikkoja luovan toiminnan edellytysten synnyttäminen ovat haaste. Toimitilarakentamisen kautta luodaan dynaamista kuvaa alueesta ja viestitään siitä, että alue kehittyy myös tulevaisuudessa.

Lähiöprojekti edistää esikaupunkien elinkeinotoiminnan kehittämistä kaupungin elinkeinostrategian mukaisesti. Elinkeinostrategian sisältämässä elinkeinopolitiikan kehittämisvalinnoissa (toimenpide 9.) todetaan, että:

”Tulevat raideliikenteen solmukohdat luokitellaan liikenne- ja asiakasvirtojen näkökulmasta. Merkittäviä solmukohtia kehitetään monipuolisen yritystoiminnan alueina ja muita asemanseutuja paikallisten lähipalveluiden keskitäminen yhteistyössä elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden kanssa”.

Elinkeinomarkkinoinnin lisäksi on tärkeää vahvistaa suunnittelu- ja toteutusmalleja, joiden avulla parannetaan yritysalueiden julkisen ympäristön laatua sekä luodaan tahtotilaa yhteiselle paikalliselle toiminnalle. Tärkeää on vahvistaa toimintamal-

leja, joiden avulla alueen toimijat: asukkaat, yritysalamä ja kaupunki sitoutuvat yhteisiin kaikkia hyödyttäviin päämääriin.

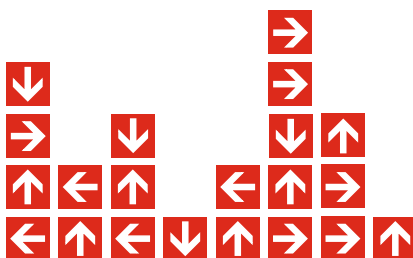
Kaudella 2008–2011 käynnistetty MetroHelsinki-hanke jatkuu laajentumalla Kontulan ja Mellunmäen alueille. Yhteistyötä tehdään talous- ja suunnittelukeskuksen elinkeinopalvelujen ja kehittämissosaston, kiinteistöviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa elinkeinostrategian asettamien tavoitteiden mukaisesti. Tulevalla kaudella toimintaa jatketaan keskittymällä erityisesti markkinoinnin ja tiedottamisen monipuolistamiseen. Herttoniemen World Design Capital Helsinki -yrityskadun suunnittelua ja toteutusedellytyksiä tuetaan osana MetroHelsinki-hanketta. Tavoitteena on kehittää yritysalueen pääväylän (Laivalahdenkatu–mekaanikonkatu) viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta sekä tuoda näkyvyyttä tärkeälle Itä-Helsingin työpaikka-alueelle. Hankkeesta saatuja kokemuksia hyödynnetään myös muualla.

Malmin alueella laaditaan selvitys, joka luo pohjan alueen yritysten toimintaedellytysten parantamiselle. Työ tehdään yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston ja elinkeinopalvelun sekä asukkaiden ja alueellisten yrittäjäjärjestöjen kanssa. MetroHelsinki-hankkeesta saadut kokemukset toimivat hyvänä tukena Malmilla.

➤ MetroHelsinki-hanke keskittyy Itäisten asemakeskusten ja yritysalueiden elinkeinomarkkinointiin. Tärkeässä roolissa on muun muassa joukkoliikenne.

Kuva: Simo Karisalo

metrohelsinki

Yrittämisen ja investoinnin paikka

Kokeminen, oppiminen ja hyvä kaupunkielämä

Verkostoitunut kaupunginosa sisältää vahvan itsetunnon ja kulttuurisen identiteetin. Hyvä kaupunkielämä rakentuu positiivisten mahdollisuuksien ja tarjoumien kautta, jotka tukevat asukkaiden kokemista, oppimista, elämäntapoja ja verkostoitumista osaksi yhteisöä. Sosiaalisia ja kulttuurisia rakenteita tuemalla ehkäistään tehokkaasti syrjäytymistä, häiriökäyttäytymistä ja turvattomuutta.

Lähiöprojekti tukee Helsingin kaupungin kulttuuristrategian toimenpiteitä. Kulttuuristrategiassa linjataan, että:

”kulttuuri kuuluu peruspalveluihin, on tärkeä osa kansalaisyhteiskuntaa, edistää kestävästä kehitystä, vahvistaa yhteisöllisyyttä, terveyttä ja hyvinvointia sekä luo taloudellista kasvua. Yhteisissä linjauksissa tiede, taide, luovuus ja oppimiskyky sekä hyvät palvelut ovat keskiössä”.

📍 Toimintakaudella 2012–2015 tuetaan myös alue-
lähtöistä tapahtumatoimintaa. Hyvänä esimerkkinä
Taiteiden yön tapahtuma Pikkukoskella.

Kuva: Simo Karisalo

Lähiöprojekti keskittyy tulevalle kaudella sivistys-, kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan tukemiseen. Sivistystä on myös arvostus omaa kaupunginosaa ja lähiympäristöä kohtaan.

Toimenpiteet

Kulttuurikasvatuksen ja sivistyksen tukeminen

Erityisesti koulujen rooli osana esikaupunkien houkuttelevuutta tulee tunnistaa. Sivistystyön kehittäminen vaatii tuekseen vahvan toimintamallin. Yhdessä rakennettu toiminta luo puitteita sukupolven kohtaamiselle, kädentaitojen kehittämiseksi kuin liikunnallekin. Kasvavan vapaa-ajan asettamille tarpeille tulee luoda lisää mahdollisuuksia myös esikaupunkialueilla.

Vuonna 2011 alkanutta Muskarit-hanketta jatketaan Itä- ja Koillis-Helsingissä Meritähden, Siiman, Suurmetsän, Kotilon ja Leipurin päiväkodeissa. Toiminnan tarjoavat itä-, luoteis- ja Pohjois-Helsingin musiikkiopistot sekä Pop-jazz konservatorio. Hankkeen tarkoituksena on tarjota ilmaista musiikkileikkikoulutyypistä varhaiskasvatustoimintaa esikaupunkien päiväkoteihin sekä tuoda musiikillista työotetta päiväkodin erilaisiin toimintatilanteisiin. Jatkossa tavoitteena on integroida toimintamalli päiväkodin normaaliin työskentelyyn.

Operaatio Pulssi -hanke on toiminut läntisen Helsingin alueella vuodesta 2009. Hankkeessa innostetaan 12–18-vuotiaita nuoria kokeilemaan kulttuuri- ja liikunnallisia harrastuksia yhdessä muiden nuorten kanssa. Tulevalla kaudella hankkeessa kehitettyä toimintamallia laajennetaan käytettäväksi vastaavanlaiseseen nuorten innostamiseen myös Malmin alueella. Suunnitteluvaihe alkaa keväällä 2012, jolloin kartoitetaan alueen keskeiset toimijat. Itse toiminta käynnistetään syksyllä 2012.

Yhteistyössä kulttuurikeskuksen kanssa käynnistetään kulttuuria kouluihin -hanke sekä seniori–juniori-hanke. Hankkeissa on tavoitteena muun muassa tuoda kulttuuria ja taidetta osaksi jokaisen esikaupunkilaisen ja koululaisen arkipäivää. Kulttuuritoimijoita ohjataan tekemään sopivaa aineistoa suoraan koulujen opetussuunnitelmiin sekä saamaan eri aineiden opettajat käyttämään kulttuuritarjontaa. Toimintaa ohjataan erityisesti kouluille, joilla aiempi kulttuuritoiminta on ollut vähäistä. Seniori–juniori-hankkeessa tarjotaan lapsille ja aikuisille ohjelmistoa lähiöiden vanhusten palveluyksiköissä niin, että alueen päiväkotien tai ala-asteiden lapsia kutsutaan esityksiin. Ohjelmaan liitetään lasten ja vanhusten yhteiskeskustelua ja työ-pajatoimintaa.

Päivähoidon ja kirjastotoimen kanssa käynnistetään vuonna 2012 yhteistyöhanke nimeltä Sadut ja tarinat. Hankkeessa kirjastojen ja päivähoiton työntekijät järjestävät lukuhetkiä ja pienimuotoisia teatteritapahtumia päiväkotien, perhepäivähoidon ja leikkipuistojen lapsille ja heidän perheilleen. Tavoitteena on luoda jokaiselle lapselle mahdollisuus osallistua kulttuuritapahtumiin sekä lisätä lasten osallisuutta oman asuinalueen tarjoamia kulttuuripalveluja tehokkaasti hyödyntäen.

➔ Lasten ja nuorten toiminnan tukeminen on tärkeä osa Lähiöprojektin toimintakenttää.

Kuva: Tiina Nuto

➔ Kaupungin päivähoiton ja kirjaston yhteistyönä alkaneessa Sadut ja tarinat -hankkeessa järjestettiin keväällä 2012 kuudessa esikaupunkialueen kirjastossa Kustaa Vaasan kultainen noutaja -esitys. Esitystä kutsuttiin katsomaan läheisten päiväkotien lapset.

Kuva: Irma Marttila

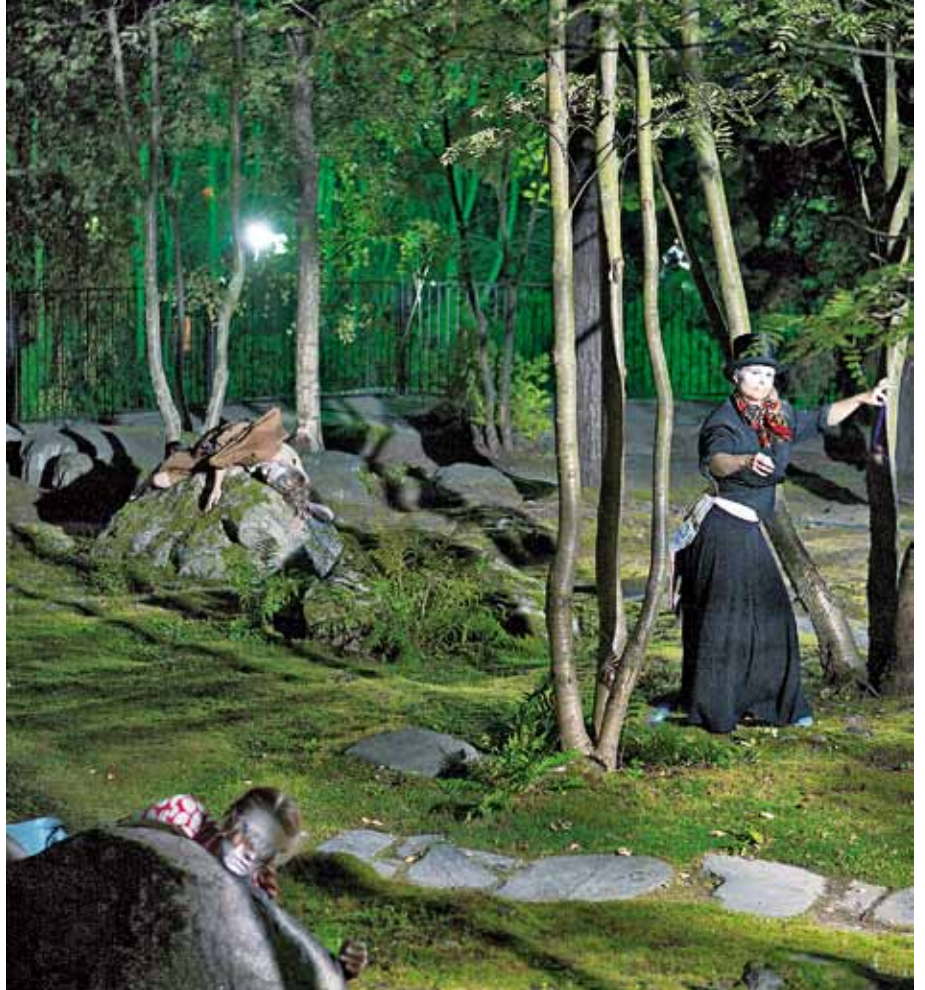

Tapahtumien tukeminen

Tulevalla kaudella jatketaan kaupungin-
osatapahtumien ja kulttuuritoiminnan
tukemista keskittymällä kaupunginosa-
n tunnettavuutta parantavien, monipuolisten
tapahtumien ja toimintojen vakiinnut-
tamiseen sekä uusien hankkeiden ja ta-
pahtumien organisoimiseen. Tavoitteena
on löytää uusia urbaaneja kaupunginosia
yhdistäviä tapahtumia, joissa kaupun-
ginosa sosiaalinen itsetunto ja kulttuu-
rinen identiteetti vahvistuvat. Lähiöpro-
jekti pyrkii aktivoimaan toimijoita tapahtu-
mien järjestämisessä erityisesti alueilla,
joissa aluelähtöinen toiminta on vähäistä.

Tapahtumatoiminnassa varaudutaan
myös Helsinki 200 vuotta pääkaupunki-
na juhluvuoteen sekä WDC Helsinki 2012
vuoteen. Design-vuoteen keskittyvä De-
sign goes Mattolaiturit -hanke etenee yh-
dessä hallintokuntien kanssa. Tavoitteena
on edistää laitureille suunnitellun saun-
apaviljongin toteuttamisen edellytyksiä se-
kä luoda tapahtumatoimintaa mattolaitu-
reiden yhteyteen. Neljä kaupungin mat-
tolaitureista sijaitsee esikaupunkialueilla.

Tapahtumatoiminnan yhteistyötä vah-
vistetaan muun muassa talous- ja suunnit-
telukeskuksen tapahtumayksikön kanssa.

⬇️⬆️ Kaupunginosa tapahtumien järjestämisessä ovat mukana sekä alueen asukkaat että kaupungin toimijoita. Tapahtumat tuovat alueita esille paikkoina, joissa tapahtuu.

Roihuvuoren kyläjuhlat.

Kuvat: Simo Karisalo

Hallintokuntien väliset yhteistyömallit syrjäytymisen ehkäisyyn

Mitä vahvempi toiminnallinen rakenne kaupunginosassa on, sitä parempi pohja on myös turvallisuuden tunteelle ja elämänhallinnalle. Esikaupungeissa tulee olla monipuoliset edellytykset yhteisöllisyyden muodostumiselle ja yhteiselle tekemiselle kaikille, eri elämäntilanteissa oleville kaupunkilaisille. Näin tuetaan myös syrjäytymisen ehkäisyä.

Tulevalla kaudella keskitytään yhteistyömuotojen rakentamiseen, jotka tukevat erityisesti lasten ja nuorten toimintaa. Teemana on "sivistymisen" edellytysten luominen opetus-, kulttuuri- ja harrastustoimintaa tukemalla.

Lähiöliikunta on liikuntaviraston vakiintunutta toimintaa, jonka tavoitteena on monipuolisen liikuntakulttuurin edistäminen, erityisesti Myllypurossa, Kontulassa, Maunulassa, Haagassa, Pihlajamäessä, Malmilla, Jakomäessä ja Tapulikaupungissa. Uusia liikuntapalveluja kehitetään syrjäytymisvaarassa oleville ryhmille. 13–17-vuotiaille nuorille tarjottu FunAction-toiminta jatkuu Lähiöprojektin tuella yhteistyössä nuorisoasiainkeskuksen ja alueellisten liikuntaseurojen kanssa. Nuorille tarjotaan Workshop-toimintaa, jossa korostuvat liikunnan ja nuorisokulttuurin yhdistäminen, kuten hiphop ja räppäys. Nuorten aikuisten syrjäytymistä ehkäistään Inttikondikseen operaatiolla, jossa innostetaan asepalveluksesta keskeyttämisen alla olevia nuoria kuntoiluun. Tulevalla kaudella hankkeita toteutetaan Lähiöprojektissa pilotoitujen kokemusten pohjalta.

OMG eli Olet Media Guru -hanke on sosiaaliviraston aluetyön yksikön toteuttama, ensisijaisesti kouluttamattomille ja työttömille 18–30-vuotiaille nuorille kohdennettu hanke Maunulan alueella. Hankkeessa kehitetään nuoria kiinnostavia toiminnallisia menetelmiä syrjäytymiskehityksen katkaisemiseksi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Hanke on alkanut vuonna 2011. Vuonna 2012 jatketaan hankkeen tukemista sekä arvioidaan toimintamallin vakiinnuttamisen mahdollisuudet virastojen omaan toimintaan.

➔ Liikuntaviraston FunAction-hanke aktivoi nuoria liikuntaharrastuksien pariin.

Kuva: Lauri Immonen

➔ Uusia keinoja liikkumisen harrastamisen ja hyvinvoinnin lisäämiseksi pyritään löytämään liikuntapalveluja kehittämällä. Myllypuron Liikuntamylyssä järjestetään lasten ja perheiden Liikuntahulinoita, iäkkäille Seniorisäpinöitä.

Kuva: Antero Aaltonen

Asukastilojen merkitys on erittäin tärkeä aktiivisen ja urbaanin asukastoiminnan vireytymiselle ja kehkeytymiselle. Yläkuvassa Kontulan asukastilan Wanhan Postin käyttäjiä, alakuvassa Oulunkylän seurahuoneen asukaskahvila.

Kuvat: Simo Karisalo

Asukastoiminnan ja verkostoitumisen tukeminen

Aktiivinen ja urbaani asukastoiminta ja lähiverkostot ovat tärkeä osa kokonaisuutta. Tulevalla kaudella keskitytään asukastoiminnan uusien toimintatapojen ja lähiverkostojen tukemiseen. Uudet, joustavat alueelliset toimintamallit, joissa yhdistyvät alueen toimijat: asukkaat, yritykset ja julkinen sektori ovat tärkeä osa koko kaupunginosan kehittämistä niin sosiaalisen arvonnousun kuin fyysisen rakenteiden kehittämisen kannalta. Yhteisen tekemisen myötä alueelliset verkostot ja toimintamahdollisuudet parantuvat, kun toimijat oppivat tuntemaan toisensa. Lähtökohtana on toiminnan mahdollisuus kaikille kaupunginosan toimijoille. Lähiöprojekti tukee asukastoimintaan vaadittavien puitteiden, kuten asukastilojen, edellytyksiä.

Sosiaaliviraston aluetyöyksikön Vireä ja Vaikuttava Pihlajamäki Co -hankkeen tavoitteena on synnyttää Pihlajamäessä asukasosallisuutta ja paikallisvaikuttamista vahvistava toimintamalli tarjoamalla paikalliselle toiminnalle areenoita ja foorumeita sekä alueellisia hankkeita. Toimintamalliin sisältyvät jo nyt asukas-yhteistyötä lisäävät kehittämismarat ja aluefoorumit sekä vapaaehtoistoimintaan perustuvat Pihlajamäki goes Blues -festivaalin järjestäminen, puistokummitoiminta, osaamista siirtävä Taidot kierto -kerhotoiminta ja palstaviljely. Toimintamallin kehittämisessä on mukana kaikki alueen toimijat.

Roihuvuoren monen polven kasvutila -hankkeen tarkoituksena on kehittää sukupolvien ja sektorien ylittävää yhteistyömallia, joka mahdollistaa eri-ikäisten ihmisten kohtaamisen ja vapaaehtoistoimintaan perustuvan työn vahvistamisen. Tavoitteena on etsiä tulevan kauden teeman mukaista yleistä toimintamallia alueellisen verkoston rakentumiselle. Monen polven kasvutila -hanke koordinoi eri toimijoiden hankkeita ja luo mahdollisuudet uusien alahankkeiden toteuttamiselle verkostomaiseen toimintatapaan pohjautuen. Koordinoitavaa toimintaa on etenkin asukaspuistossa ja muissa kaupungin toimipisteissä nuorisotoimen, vanhustenkeskuksen ja leikkipuiston järjestämänä.

Tulevalla kaudella varaudutaan myös muiden asukastoimintaa edistävien hankkeiden tukemiseen. Jo käynnistyneitä ovat Vetoa ja Voimaa Mellunkylään, Oulunkylän osallisuuden rakentuminen, Pukinmäen asukastoimintaverkostot sekä Metropolian kansalaisnavigointia metropoliassa.

Viestintä

Lähiöprojektin viestinnän tavoite on tuoda julkisuuteen positiivisia ja todenmukaisia uutisia esikaupungeista. Esiin nostetaan uusia ja kiinnostavia ilmiöitä, asioita ja tapahtumia, joita esikaupungeissa on. Tätä kautta Lähiöprojekti vahvistaa omalta osaltaan positiivisia mielikuvia esikaupungeista, kaupunginosista, joissa on aktiivista ja urbaania toimintaa. Viestinnällä vahvistetaan kunkin kaupunginosan identiteettiä ja ominaisuuksia, jotka erottavat

ne muista kaupunginosista. Hyvänä esimerkkinä toimii kansainvälinen ympäristötaiteen suunnittelukilpailu Malmin asemaympäristössä, jossa kansainvälinen huomio suunnataan tärkeään aluekeskukseen.

Lähiöprojekti pyrkii välittämään viestiä ja ajattelutapaa, jossa esikaupungit ovat tasa-arvoinen osa kaupunkikokonaisuutta. Tulevalla kaudella viestintäkanavina käytetään teemasivuja kaupunkilehdissä, digitaalista mediaa, verkkouutisia ja

📌 Viestinnällä vahvistetaan esikaupunkien julkisuuskuvaa ja ihmisten välistä kommunikaatiota.

Kuva: Skidirockin kuva-arkisto

Lähiö- projekti

↑ Lähiöprojekti on mukana erilaisissa World Design Capital Helsinki 2012 vuoden yhteistyöhankkeissa. Ote esitteestä.

↓ Lähiöprojektin julkaisee omia teemasivuja ilmaisjakelulehdissä. World Design Capital Helsinki 2012 -vuoden yhteistyöhankkeet olivat esillä toukokuussa.

Esite: Kokorofooni

-videoita sekä tiedotteita. Tämän lisäksi verkkokeskustelut, kuten kerro kartalla -sivusto, yleisötapahtumat, näyttelyt ja tilaisuudet kaupungin ammattilaisille sekä muille sidosryhmille tarjoavat kattavan foorumin esikaupunkialueiden esiin nostamiseen ja vuorovaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen. Lähiöprojektin toimintatapana on yhteistyö ja se näkyy viestinnässä myös siinä, että asukkaiden mielipiteitä kartoitetaan painetussa mediassa ja verkossa toteutettavilla kyselyillä.

Viestinnän kohdeyleisö määritellään tavoitteiden mukaan. Yleisöä ovat muun muassa helsinkiläiset, kaupunginosien asukkaat, erityisryhmät, kaupungin toimijat ja päättäjät sekä yhteistyökumppanit. Näin tuetaan hallintokuntien välistä viestintää ja toimintamallien rakentamista.

Lähiöprojektin oman tiedottamisen lisäksi viestintäyhteistyötä tehdään myös kaupungin muiden virastojen kanssa sekä osallistutaan muiden yhteisöjen viestintä- ja markkinointihankkeisiin. Yhteistyötä tehdään esimerkiksi Helsingin kaupungin tapahtumayksikön (Helsinki-viikko ja Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina) ja World Design Capital Helsinki 2012 -ohjelman kanssa. Lähiöprojekti ideoi ja toteuttaa viestintää ja markkinointia muun muassa seuraavissa esikaupunkeihin liittyvissä World Design Capital Helsinki -hankkeissa: Herttoniemen yritysalueen Designkatu, Design goes Mattolaiturit; Malmin Bullhorn-kilpailu ja näyttely, Aalto-yliopiston 365Wellbeing Melunkylässä sekä ympäristötaidehanke Savi ja Puu kaupungissa Jakomäen alueella.

Tulevalla kaudella kehitetään viestinnän toimintatapa ja sekä arvioidaan viestinnän vaikuttavuutta osana Lähiöprojektin toimintaa. Lähtökohdana käytetään Lähiöprojektin teettämiä verkkokyselyjä. Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointihankkeessa (MetroHelsinki) arvioidaan toteutettua markkinointia ja viestintää ja suunnitellaan sen pohjalta tulevan kauden viestintätavoitteita.

Lähiöprojekti osallistuu myös aktiivisesti esikaupunkien kehittämisestä käytävään keskusteluun. Keskustelua jatketaan muun muassa "Esikaupunki 20X0" -teemaseminaarissa, jossa ovat esillä erityisesti maankäytön suunnitteluun ja esikaupunkien elämäntapoihin ja asumiseen liittyvät aihepiirit.

Seuranta

Lähiöprojekti seuraa säännöllisesti tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista. Vuosittain kaupunginhallitukselle esiteltävä toimintakertomus sisältää arviointia hallintokuntien ja yhteistyötahojen kanssa tehtävien hankkeiden toteutumisesta ja toimintamallien integroimisesta hallintokuntien normaaliin toimintaan. Tulevalla kaudella hankkeiden seuranta selkiytetään ja systematisoidaan.

Seuranta tehdään myös esittelemällä hankkeita ja teemoja Lähiöprojektin johtoryhmälle. Hankkeita esittelevät pääosin hallintokuntien edustajat.

Lähiöprojektin organisaatio 2012–2015

Kaupunginjohtaja päätti (50§) 14.12.2011 johtajistokäsittelyssä asettaa lähiöprojektille johtoryhmän ja nimetä sen puheenjohtajaksi yleiskaavapäällikkö **Rikhard Manninen** kaupunkisuunnitteluvirastosta. Johtoryhmään kuuluvat jäseninä yleiskaavapäällikkö Rikhard Manninen kaupunkisuunnitteluvirastosta, kehittämisspäälikkö **Markus Härkäpää**, suunnitteluinsinööri **Anu Turunen** ja tapahtumapääl-

likkö **Saila Machere**, talous- ja suunnittelukeskuksesta sekä apulaiskaupunginvaltuutettu **Miliza Ryöti** hallintokeskuksesta, toimistopäällikkö **Esko Patrikainen** kiinteistövirastosta, yliarkkitehti **Juha Pulkkinen** rakennusvalvontavirastosta, osastopäällikkö **Osmo Torvinen** rakennusvirastosta, aluetöiden päällikkö **Janne Typpi** sosiaalivirastosta, vs. osastopäällikkö **Paiju Tyrväinen** kulttuurikeskuksesta, kirjastotoimen apulaishohtaja **Saara Iha-**

mäki kaupunginkirjastosta, suunnittelu-
päällikkö **Antti Salaterä** liikuntavirastosta, osastopäällikkö **Kari Naalisvaara** nuorisosiainkeskuksesta ja linjanjohtaja **Outi Salo** opetusvirastosta.

Lähiöprojektin projektipäällikön ja projektisuunnittelijan vakanssit ovat kaupunkisuunnitteluvirastossa, tiedottajan vakanssi talous- ja suunnittelukeskuksesta sekä kahden lähiöarkkitehdin vakanssit rakennusvalvontavirastossa.

Lähiöprojekti 2012–2015

Sivistys on siistiä

Lähiöprojekti
Helsinki

Johtoryhmä

Projektipäällikkö
Projektisuunnittelija
Tiedottaja
Lähiöarkkitehdit

Toimenpiteet

Täydennysrakentamisen edistäminen

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Rakennusvalvontavirasto
TASKE/kehittämissosasto
ATT ja Heka

Korjausrakentamisen edistäminen

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Rakennusvalvontavirasto
ATT ja Heka

Kulttuurikasvatuksen ja sivistyksen tukeminen

Kulttuurikeskus
Kaupungin taidemuseo
Nuorisosiainkeskus
Kaupunginkirjasto
Opetusvirasto
Työväenopisto

Viestintä

Projektin oma tiedotus
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Asemakaavoituskohteet

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
TASKE/kehittämissosasto

Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen

Rakennusvirasto
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Rakennusvalvontavirasto
Helsingin Energia
HKL
Liikuntavirasto

Tapahtumien tukeminen

Kulttuurikeskus
Kaupungin taidemuseo
TASKE/tapahtumayksikkö
Nuorisosiainkeskus
Kaupunginkirjasto

Hyvä kaupunkielämä

Sosiaalivirasto
Opetusvirasto
Kulttuurikeskus
Nuorisosiainkeskus
Kaupunginkirjasto
Liikuntavirasto
Työväenopisto
Henkilöstökeskus
Hallintokeskus
Terveyskeskus

Liikkumisympäristön houkuttelevuus

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Liikuntavirasto
Rakennusvirasto
HKL

Alueellisen elinkeinotoiminnan kehittäminen

TASKE/kehittämissosasto
TASKE/Elinkeinopalvelut
Kiinteistövirasto
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Rakennusvirasto

Alueelliset tilat

Kulttuurikeskus
TASKE/kehittämissosasto
Nuorisosiainkeskus
Opetusvirasto
Sosiaalivirasto
Kiinteistövirasto/tilakeskus
Liikuntavirasto

Malmin kehittäminen

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Liikuntavirasto
Rakennusvirasto
TASKE/Elinkeinopalvelut
Hallintokeskus
HKL ja HSL

Seuranta

Seuranta

Seuranta

Seuranta

Tekijät

Tero Santaoja, Pirjo Ruotsalainen

Nimike

LÄHIÖPROJEKTIN PROJEKTISUUNNITELMA 2012-2015, SIVISTYS ON SIISTIÄ

Sarjan nimike

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2012:6

Sarjanumero	2012:6	Julkaisu-aika	2.4.2012
Sivu	28	Liitteitä	–
ISBN	978-952-272-260-7 (nid.) 978-952-272-261-4 (PDF)	ISSN	0787-9024
Kieli koko teos	FIN	Yhteenveto	FIN, SWE, ENG

Tiivistelmä

Lähiöprojekti on kumppanuutta ja asukasosallisuutta korostava kaupungin eri hallintokuntien yhteistyöprojekti, joka toimii koko esikaupunkivyöhykkeellä. Kaupunginhallitus perusti Lähiöprojektin vuoden 1996 alussa esikaupunkien yleisten kehityslinjojen määrittämiseksi ja alueellisten kehittämistoimien organisoimiseksi. Kaupunginhallituksen 2.4.2012 hyväksymän projektisuunnitelman 2012–2015 päämääränä on Helsingin esikaupunkialueen imagon vahvistaminen edistämällä asunto- ja toimitilarakentamista, korostamalla kaupunginosien vahvuuksia ja alueidentiteettiä sekä tukemalla saavutettavien palvelujen edellytyksiä osana viihtyisää kaupunkiympäristöä. Lähiöprojekti keskittyy kaupunkilaisten toimintamahdollisuuksien ja hyvän elämän edellytysten parantamiseen asuinalueellaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Projektin visiona on: ”Helsingin esikaupungit ovat viihtyisiä ja urbaaneja kaupunginosia, joissa on monipuolinen asunto- ja työpaikkatarjonta, elinvoimainen kaupunkikulttuuri ja asukkaiden tarpeisiin vastaava palveluverkko”. Projektikauden tunnuksena on: ”Sivistys on siistiä”.

Toimintakauden 2012–2015 tavoitteina ovat: (1) verkostoituvan esikaupungin ja viihtyisän ympäristön tukeminen, (2) kokemisen, oppimisen ja hyvän kaupunkielämän edistäminen sekä (3) esikaupunkien tunnettavuuden ja imagon vahvistaminen tuomalla julkisuuteen positiivisia ja todenmukaisia uutisia esikaupungeista.

Verkostoituvaa esikaupunkia ja viihtyisää ympäristöä kehitetään nykyistä kaupunkirakennetta tiivistämällä ja monipuolistamalla. Täydennysrakentamista ohjataan olemassa olevan infrastruktuurin, palveluiden sekä hyvien kävely-, pyöräily- ja joukkoliikenneyhteyksien äärelle. Asumisen ja julkisen ympäristön kehittämisen lisäksi esikaupunkien monipuolisuutta vahvistetaan elinkeinotoimintaa tukemalla. Kaupungin elinkeinostrategian mukaisesti Lähiöprojektissa keskitytään elinkeinojen edellytysten parantamiseen esikaupunkialueilla. Itä-Helsingin elinkeinomarkkinointiin keskittyvä MetroHelsinki-hanke laajenee nykyisten Herttoniemen, Roihupellon, Itäkeskuksen, Puotilan ja Myllypuron lisäksi Kontulaan ja Mellunmäkeen.

Kokemista, oppimista ja hyvää kaupunkielämää vahvistetaan esikaupunkialueilla sivistys-, kulttuuri- ja elinkeinoelämän toimijoiden kanssa tehtävällä monipuolisella yhteistyöllä. Erityistä painoarvoa asetetaan syrjäytymisen ehkäisyyn ja arjen turvallisuuden vahvistamiseen. Tavoitteena on edistää hallintokuntien välisten yhteistyömallien rakentamista etenkin koulujen kanssa, jonne myös tapahtumat ja kulttuuri voivat jalkautua. Tulevalla kaudella vahvistetaan asukastoiminnan ja lähiverkoston rakentamista yhdessä hallintokuntien ja alueen toimijoiden kanssa. Tärkeää on tukea joustavia, hallintokuntien välisiä alueellisen toiminnan kokonaisuuksia, joissa luodaan lähtökohtia aktiiviselle, yhteisölliselle ja urbaanille kaupunginosatoiminnalle.

Viestinnän avulla tuetaan kattavasti Lähiöprojektin tavoitteita. Esikaupunkien tunnettavuutta ja imagoa vahvistetaan tuomalla julkisuuteen positiivisia ja todenmukaisia uutisia esikaupungeista. Erityisesti keskitytään tapahtumista tiedottamiseen, kohdeyleisöjen tavoittamiseen ja ajankohtaisten teemojen esiin nostamiseen. Uudella kaudella keskitytään Lähiöprojektin tunnetuksi tekemiseen kaupungin sisällä ja rakennetaan uusia yhteistyötapoja hallintokuntien ja alueen toimijoiden välille.

Lähiöprojektin toimintakenttänä on koko esikaupunkivyöhyke. Tavoitteiden ja toimenpiteiden kohdentamisessa kiinnitetään huomiota erityisesti väestöllisesti väheneviin alueisiin, joissa muun muassa palveluiden ja toimintojen monipuolisuus ovat heikentyneet sekä julkisen ympäristön ja rakennuskannan kunto edellyttävät parantamistoimenpiteitä.

Uusia hankkeita otetaan mukaan koko toimintakauden 2012–2015 ajan. Lähiöprojektin tavoitteiden toteutumisessa hallintokuntien välinen yhteistyö ja resursointi ovat tärkeässä asemassa.

Asiasanat

LÄHIÖPROJEKTI, ESIKAUPUNKI, VERKOSTOKAUPUNKI, KAUPUNKIRAKENNE, TÄYDENNYSRAKENTAMINEN, KORJAUSRAKENTAMINEN, YMPÄRISTÖN LAATU, IMAGON VAHVISTAMINEN, KULTTUURI, TAPAHTUMAT, SIVISTYS, VIESTINTÄ, ELINKEINOT, SYRJÄYTYMISEN EHKÄISY, ALUEELLISET TOIMINTAMAHDOLLISUUDET, SOSIAALINEN KEHITTÄMINEN, LIIKUNTA, LAPSET JA NUORET

Sarjassa aikaisemmin julkaistu:

- 2012:1 Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelma 2012–2014, Toiminnan perusta ja keskeiset tehtävät
- 2012:2 Helsingipuisto – Yleissuunnitelma
- 2012:3 Pohjois-Haaga – Aluekartoitus ja korjaustapaohjeet, 1950-luvun kaava-alueet II ja III
- 2012:4 Townhouse-rakentaminen Helsingissä
- 2012:5 Lähiöprojektin toimintakertomus 2011 – Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!

ISSN 0787-9024

ISBN 978-952-272-260-7 (NID.)

ISBN 978-952-272-261-4 (PDF)

Lähiöprojekti
Helsinki